

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudcem Martinem Kopou ve věci

žalobce: **O. A.**
státní příslušnost: X
t. č. pobytem: X

proti

žalovanému: **Ministerstvo vnitra České republiky, Odbor azylové a migrační politiky**
poštovní schránka 21/OAM, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 12. 4. 2021, OAM-886/ZA-ZA12-K01-2020,

takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 12. 4. 2021, OAM-886/ZA-ZA12-K01-2020, se *ruší* a věc se *vrací* žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalobci se *nepřiznává* náhrada nákladů řízení.
- III. Žalovaný *nemá právo* na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Podstata věci

1. Žalobce pochází z Podněstří. Kvůli vysokému dluhu tam podle jeho slov čelil vážné újmě od exekutorů. Vyhrožovali mu. Zbili ho. Odvezli ho do lesa, kde mu hrozili zbraní. A donutili ho vykopat si vlastní hrob. V Moldavsku (mimo podněsterské území) pak žalobce kvůli svému původu čelil diskriminaci. Nemohl získat oficiální práci. Žalovaný mu však neudělil žádnou z forem mezinárodní ochrany. Krajský soud musel posoudit, zda jeho rozhodnutí ob stojí tvář v tvář námitkám žalobce, že si neshromáždil adekvátní podklady k řádnému posouzení věci a že jeho situaci zlehčuje.

II. Rozhodnutí žalovaného a související skutkové okolnosti

2. Žalobce požádal dne 23. 12. 2020 o mezinárodní ochranu. Při poskytnutí údajů uvedl, že se v Moldavsku bojí o život. Ve městě X si se svým kamarádem z vojny založil firmu. Onen kamarád koupil 15 počítačů za € 15.000. A pak se spolu s penězi ztratil. Prodávající po žalobci chtěl úhradu, protože smlouva byla na jeho jméno. Žalobce na to peníze neměl. Obrátil se na policii. Ale ukázalo se, že policie je ve spojení s lidmi, kterým dlužil. Ti předali celou věc exekutorům, od kterých začal dostávat výhrůžky. Jezdili k němu do X, kde bydlel. Několikrát ho zbili. Žalobce se jich bojí. Jsou to bývalí bandité. Bojí se, co by mohli udělat. Žalobce zmínil, že má dceru a syna. Jeho syn narozený v roce 1995 už je samostatný a žije v Moldavsku.

Na počátku roku 2021 proběhl se žalobcem pohovor. Zopakoval, že odjel kvůli hrozbě pro jeho život. Zapříčinil to jeho kamarád, který ho podvedl o € 15.000. Žalobce se nemohl domů vrátit, protože X jsou v Podněstří. Je tam celnice, kterou nemůže překročit. Pokud by se tam vrátil, exekutoři by ho zabili. Jednou ho vyvezli do lesa, kde mu vyhrožovali zbraní. A donutili ho, aby si vykopal hrob. V Podněstří byl naposledy v roce 2017. Nestíhali ho tam trestně, ale má popsané problémy s exekucemi. Jiné obtíže neměl. Problémy s exekutory řešil. Nahlásil je policii. Ta ale exekutorům sdělila, že se na ni obrátil. Jsou mezi sebou propojení. Vysvětloval tehdy policii, že dostal od exekutorů půl roku na zaplacení dluhu. Částka € 15.000 je ale vysoká. Mohl by si za ni v X pořídit třípokojový byt. Všechny tyto problémy žalobce vznikly v roce 2015. Kamarád, který smlouvu podepsal jako komerční ředitel (měl na to podpisové právo), ho podvedl a žalobce musel nést následky. Vrátil v září 2015 částku € 3.000. Prodal kvůli tomu dům zděděný po strýci. Řekli mu ale, že to byly jen úroky a stále dluží € 15.000.

3. Exekutoři mu také v roce 2015 začali volat domů. Vyhrožovali, že mu vezmou byt, který byl ale naštěstí napsaný na otce. Poprvé ho zbili v prosinci 2015. V únoru 2016 mu manželka řekla, že s ním nemůže dál žít a chce se s ním rozvést. Exekutoři ho zbili celkově třikrát. Naposledy v roce 2017, kdy ho odvezli do lesa. Na policii se obrátil po prvním

zbití. Řekli mu, že věc budou řešit a předvolají si ho na rekognici pachatelů. Ale ve výsledku za ním v prosinci 2017 přijeli exekutoři a odvezli ho do lesa. Přijeli tehdy k němu dva dny po překročení celnice při návratu z Litvy, kde byl pracovně. Nezajímal se, zda policie vyšetřuje jeho oznámení. Po odvozu do lesů už na policii nešel. Chtěl vydělat peníze a vrátit je, ale nedaří se to. Jeho dcera studuje a také potřebuje finance. Při vycestování z Podněstří mu pomohli kamarádi. Na území Moldavska (mimo Podněstří) problémy se státními orgány či policií neměl. Nemůže pouze do Podněstří. Do Moldavska se vrátit může. Ale nemá tam kde bydlet. Nikoho tam nemá. Je to tam pro něj jako kterákoliv jiná země. Žalobce na konci roku 2020 pobýval v Polsku. Ale nevěděl, že tam může požádat o mezinárodní ochranu. Zopakoval, že tu o mezinárodní ochranu žádá z obavy z exekutorů. Potvrdil také, že v moldavském X žije s přítelkyní jeho syn. Pracuje a je v podnájmu.

4. Zhruba měsíc po prvním pohovoru proběhl se žalobcem doplňující pohovor. Během něj vysvětloval, jak získal cestovní doklad. Měl to pár kilometrů od domu. Šel pěšky z X, kde tehdy žil, do malé budovy ve Varnici na moldavském území. Tam byly orgány, které vydávaly pasy. K jeho vydání potřeboval rodný list, vojenskou knížku a vnitřní pas, tedy občanku. Moldavské orgány vydávají občanům Podněstří cestovní doklady bez problémů, aby mohli cestovat. Cestovní doklady Podněstří se nikde nepřijímají. Vnitřní pas dostal v Kišiněvě, vojenskou knížku v X. Pro vydání vnitřního pasu musel dokládat hlášený pobyt, který měl v X. I tak mu ho v Kišiněvě vydali. Žalobce pak popisoval své cesty po Evropě za prací. Žalovaný požadoval vysvětlení nesrovnalostí v jeho cestách, na což žalobce dodával, že v Moldavsku mají dva pasy. A vždy po návratu po 90 dnech, po kterých neměl právo vyjet znovu do zahraničí, si udělal druhý pas a zase odjel. Vracel se vždy do X, do X nemohl. Na území Moldavska žil s přestávkami před rozvodem s manželkou cca 20 let, ačkoliv se tam nepřihlásil k pobytu. Zhruba v letech 2014 – 2016 ale žili v X. Přihlášení k pobytu si v Moldavsku nevyřídil, protože by tam musel mít bydlení. Musel by si koupit nemovitost. A byt, ve kterém žili, patřil matce jeho manželky. Je to složitý proces, aby dala souhlas a následně se to zapsalo na úřadech.
5. Na dotaz žalovaného, proč se tedy do Moldavska nevrátí a nežije tam dál bez registrace jako předtím, žalobce vysvětloval, že se tam nemohl kvůli hlášenému pobytu nechat oficiálně zaměstnat. Pracoval tam v minulosti načerno. Kvůli původu z X neměl šanci získat práci. V Moldavsku pracoval na stavbách, nešlo ale o oficiální práci. Když ukázal občanku, tak mu řekli, že ho oficiálně nezaměstnají. Měl sice moldavskou občanku, ale přihlášený pobyt v X. Jakmile to viděli, byl problém. Nevěděl, jak tyto problémy řešit. Za dům, co prodal, dostal málo peněz, které jen použil na dluhy. Žalovaný se žalobce ptal, jestli nějak s moldavskými státními orgány řešil, že ho tam nechťejí zaměstnat kvůli hlášenému pobytu v X. Žalobce odpověděl, že byl na úřadu práce v X. Tam mu ale také řekli, že ho nemůžou zaregistrovat (po zopakování otázky žalobce podle protokolu odpověděl, že to nijak neřešil).
6. Žalovaný shromáždil v průběhu správního řízení informace o zemi původu. Konkrétně šlo o materiály: (1) Informace MZV ze dne 3. 3. 2021 o vztahu Moldavské republiky vůči obyvatelům Podněstří, postupech při přestěhování se obyvatel Podněstří na území Moldavska, působení podněsterské policie a návratu obyvatel Podněstří žádajících v zahraničí o mezinárodní ochranu („Informace MZV“), (2) zpráva „Hodnocení Moldavska jako bezpečné země původu“ ze dne 24. 11. 2020 („Hodnocení Moldavska“), (3) informace „Bezpečnostní a politická situace v zemi – vybrané otázky z oblasti občanských svobod a

lidských práv“ ze dne 18. 6. 2020 („*Bezpečnostní a politická situace v Moldavsku*“), a (4) informace „Bezpečnostní a politická situace v samozvaném Podněstří“ ze dne 29. 11. 2019 („*Bezpečnostní a politická situace v Podněstří*“). Žalobce dostal příležitost se k podkladům vyjádřit. Uvedl, že situace v Moldavsku je, jaká je. V podkladech se píše o některých věcech, ale jde pouze o informace poskytnuté žalovanému. Zná člověka, kterého moldavská policie úplně zničila. Situace v Moldavsku skutečně není ideální. Situace v Podněstří mu neumožňuje sem dostat relevantní informace.

7. Rozhodnutím ze dne 12. 4. 2021, OAM-886/ZA-ZA12-K01-2020 („rozhodnutí žalovaného“), žalovaný neudělil žalobci žádnou z forem mezinárodní ochrany podle zákona č. 325/1999 Sb., o azylu („zákon o azylu“). Žalobce nevyvíjel činnost směřující k uplatňování politických práv a svobod [§ 12 písm. a) zákona o azylu]. Ani nemohl ve vlasti pociťovat odůvodněnou obavu z pronásledování z důvodů v § 12 písm. b) zákona o azylu. Motivem podané žádosti byla obava z věřitelů v Podněstří. Zemi však opustil s cílem v zahraničí pracovat a vydělat si peníze na splacení svého dluhu. Pokud jde o údajné problémy s exekutory, nevznikly z azylových důvodů, ale jen snahou exekutorů vymoci peníze. Zároveň se zcela zjevně jedná o potíže se soukromou osobou, nikoliv s představiteli státních orgánů. Proto nelze toto jednání soukromých osob vůči žadateli vyhodnotit jako pronásledování ve smyslu § 2 odst. 4 zákona o azylu.
8. Policisté neodmítli žalobci pomoci. Slíbili, že se budou jeho podáním zabývat. Tvrzení žalobce o jejich propojení s exekutory považuje žalovaný za ničím nepodloženou domněnku. Žalobce se obrátil na policii v roce 2015. Následně byl pracovně v Litvě. Přestože za ním pak měli exekutoři znovu přijít v roce 2016 a v roce 2017 ho měli vyvézt do lesa a bít ho, tak o této situaci policisty neinformoval. Na vyřízení své žádosti se žalobce nedotazoval. Žalovaný má informace o fungování podněsterské policie, která se k lidem staví selektivním způsobem, pokud se například dostali do konfliktu s tamější mocí. Nicméně žalobce podobné potíže vyloučil. Je plnohodnotným občanem Moldavska a nic mu nebrání, aby se usídlil mimo separatistické území Podněstří. Jak je zřejmé z *Informace MZV*, pokud má obyvatel Podněstří občanství Moldavska, může se bez dalších omezení přestěhovat na moldavské území. Žalobce tam dlouhodobě trvale žil, aniž by měl zásadní problémy, nebo tam čelil jakémukoliv ohrožení.
9. Tvrzení, že v Moldavsku jako osoba původem z Podněstří nemohl legálně získat práci, žalobce vznesl až při doplňujícím pohovoru. V prvním pohovoru výslovně uvedl, že v Moldavsku žádné potíže neměl a může se tam bez problémů vrátit. ČR považuje Moldavsko s výjimkou Podněstří za tzv. bezpečnou zemi původu [§ 2 odst. 1 písm. k) zákona o azylu]. Moldavské orgány mu bez problémů vydaly i doklady k získání občanství a k vycestování. V případě jakýchkoliv potíží se může obrátit na tamější státní orgány. Žalobce nedoložil žádné dokumenty, ze kterých by plynul opak. *Hodnocení Moldavska* sice uvádí, že se v Moldavsku nedá vyloučit existence případů pronásledování v podobě nepřiměřeného nebo diskriminačního trestního stíhání, pokud jde především o politické oponenty, jejich obhájce, ochránce lidských práv nebo aktivisty občanské společnosti. Žalobce však do žádné z těchto kategorií nespadá.
10. Žalovaný pak nemohl pominout zjevnou účelovost žádosti žalobce. Nepodal ji v době vzniku svých potíží (v roce 2015), ani v době, kdy ho měli údajně opakovaně bít a následně vyvézt do lesa. Podal ji až více než pět let poté. Přitom pravidelně odjížděl ze své vlasti do zahraničí za prací a opětovně se tam vracel, aniž by jakkoliv svoji situaci řešil. V letech 2017 a 2018 v ČR pobýval a krátkodobě za prací vyjížděl rovněž i do Německa a

Portugalska. Měl povinnost o mezinárodní ochranu požádat hned, jakmile k tomu měl příležitost. Pokud cítil reálné ohrožení na životě, potřebné informace o možnosti podat žádost o mezinárodní ochranu by získal již dříve a podal by ji. Cílem čistě účelové žádosti žalobce je legalizovat si svůj další pobyt v ČR za účelem výdělků na splacení jeho dluhů. Mezinárodní ochrana je výjimečným právním institutem, jehož smyslem je poskytnout žadateli ochranu. Nikoliv však před jakýmkoliv negativními jevy v zemi jeho původu, ale jen z důvodů upravených v zákoně o azylu.

11. Žalovaný pak neshledal důvody pro udělení jiných typů azylu či doplňkové ochrany. Doplňkovou ochranu lze udělit, pouze pokud reálně a bezprostředně hrozí nebezpečí mučení, nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestu. Nikoli tam, kde vůbec nastat nemusí či může nastat jedině v případě přidružení se jiných okolností nebo skutečností, které dosud nelze předjímat. Žalobce neměl ve vlasti žádné konkrétní problémy s moldavskými státními orgány či bezpečnostními složkami, natož v míře odpovídající špatnému zacházení. Neměl je dokonce ani s orgány Podněstří. Moldavsko opustil s vlastním cestovním dokladem přes oficiální hraniční přechod, tedy s plným vědomím tamních státních orgánů, aniž by mu v tom někdo bránil. Nic mu nebrání, aby se usídlil mimo toto separatistické území. V případě potíží s pracovní diskriminací se může obrátit na státní orgány Moldavska. Jeho zdůvodnění, proč by se nemohl přesídlit na standardní území Moldavska, je zcela nepodložené a zjevně pouze účelově uvedené s cílem zakrýt skutečný důvod odchodu z vlasti a příchodu do ČR, tedy legalizaci pobytu za účelem výdělků. Podle zprávy *Bezpečnostní a politická situace v Moldavsku* je bezpečnostní situace v Moldavsku stabilní. O jakýchkoliv bezpečnostních potížích, které by svědčily o nějaké zásadní změně, se nezmiňuje ani *Hodnocení Moldavska*.

III. Obsah žaloby

12. Žalobce kvůli podvodu jeho kamaráda dluží € 15.000. Obrátil se na policii, ale vyšlo najevo její propojení s věřitelem. Žalobce nemá ve své zemi potřebnou podporu státních orgánů. Exekutoři ho začali pronásledovat. Volali mu domů, vyhrožovali mu, několikrát ho zbili. Vyhrožovali mu se zbraní, donutili ho kopat si hrob. Žalobce proto má důvodné obavy, že ho exekutoři po návratu zabijí. V roce 2016 od něj kvůli pronásledování exekutorů odešla manželka. Důvodem jeho žádosti je hrozba na životě, které musel ve své zemi čelit. Obává se dalšího pronásledování exekutorů. Když se po zbití obrátil na policii, nic se nestalo. Žalobci hrozí od exekutorů vážná újma. Bojí se zabití, proto se nemůže vrátit do Podněstří.
13. Podle žalovaného žalobce neuvedl, že by měl jakékoliv potíže s orgány Podněstří. Žalovaný bez dalšího šetření předpokládá, že exekutoři, kterých se žalobce důvodně obává, jsou soukromými osobami. Nezjistil si a ani neuvedl žádné informace, které by prokazovaly, jak v Moldavsku funguje vymáhání dluhů, zda jsou exekutoři vždy a pouze soukromými osobami, nebo zda mohou být státní složkou. Proto žalovaný nemůže s jistotou tvrdit, že žalobce nemá potíže s orgány Podněstří. Jedná se pouze o neprokázanou domněnku. V ČR také až do roku 2001 neexistovali soudní exekutoři jako samostatné osoby, které nespádaly pod státní orgány. Proto žalovaný nemohl automaticky bez individuálních informací o zemi původu uvést, že exekutoři jsou soukromými osobami. Měl si obstarat informace o činnosti, resp. postavení exekutorů. A na základě tohoto uvést, zda jde o strach žalobce vůči státním složkám anebo vůči soukromým osobám.

14. Žalovaný navíc nerozvádí, proč podle něj situace po návratu do Podněstří nebude pro žalobce problematická, pokud sám uvádí, že ČR považuje Moldavsko s výjimkou Podněstří za tzv. bezpečnou zemi původu. Jinými slovy tedy ČR nepovažuje Podněstří za bezpečnou zemi původu. V případě hodnověrné výpovědi je nutné posoudit, zda žalobci skutečně hrozí újma, které se obává. Žalovaný žalobcovu výpověď nehodnotí jako nehodnověrnou. Přesto se touto otázkou detailněji nezabývá. Prostě jen konstatuje, že není žádný důvod domnívat se, že by situace žalobce po návratu do Podněstří byla problematická. V Moldavsku jsou bohužel běžnou záležitostí vykonstruované procesy. Vše ovlivňuje korupce. Policisté nedokáží objasnit velké množství trestných činů.
15. Kvůli podněsterskému původu se žalobce potýkal v Moldavsku s diskriminací. Sice tam pracoval, nikdy však nešlo o oficiální práci. Nikdo ho nechtěl řádně zaměstnat kvůli místu hlášeného pobytu v Podněstří. Dokonce ho odmítli při registraci na úřadu práce. Žalobce se tedy nemůže vrátit do Moldavska. Nemá tam žádné zázemí ani možnost pracovat. Žalovaný uvádí, že to žalobce sdělil až při doplňujícím pohovoru. To mu však nelze přičítat k tíži. U azylového pohovoru záleží především na položené otázce. V doplňujícím pohovoru žalobce dostal otázku, co mu brání přihlásit se k pobytu na území kontrolovaném moldavskou vládou. Právě tato otázka, tedy otázka ohledně překážek přestěhování se, dala žalobci prostor, aby podrobněji vysvětlil, jakým způsobem žil dříve v Moldavsku a čeho se obává do budoucna. Žalobce nemůže a ani nemusí znát kritéria, na jejichž základě žalovaný rozhoduje. Proto je logické, že některé informace například v danou chvíli nepovažuje za podstatné. Nedostane-li vhodnou otázku k jejich sdělení, může je opomenout. Žalovaný neuvedl žádný relevantní důvod, proč by hrálo roli, že tuto informaci žalobce uvedl až během doplňujícího pohovoru.
16. Žalovaný zvažil možnost přemístění žalobce do Moldavska (mimo Podněstří) pouze obecně, bez zhodnocení jeho konkrétní situace. Podle žalovaného se občan Moldavska s platným moldavským pasem může bez dalších omezení přestěhovat na moldavské území. Nezjišťoval ale, zda se takto může přestěhovat sám žalobce. Čelil totiž v Moldavsku diskriminaci a nemohl získat legální pracovní místo. Zda může mít žalobce v Moldavsku potíže kvůli svému podněsterskému původu, žalovaný vůbec nehodnotil. Nezabýval se ani obecným vztahem Podněstří a Moldavska a vztahy mezi obyvateli těchto území. Úkolem žalovaného bylo nalézt konkrétní informace o právní i faktické možnosti vnitřního přesídlení. Na jejich základě měl jasně stanovit, zda je u žalobce vnitřní přesídlení reálné s ohledem na důvody, pro které o mezinárodní ochranu žádá. Žalobce se obává konkrétní hrozby exekutorů, propojení věřitelů se státem a toho, že mu stát neposkytne účinnou ochranu. Žalovaný nedodal informace, které by tvrzení žalobce vyvracely. Zhodnocení jeho výpovědi musí podkládat individualizované informace o situaci konkrétní osoby. A ne pouze obecné informacemi o zemi původu.
17. Žalovaný namítá zjevnou účelovost žádosti žalobce, protože o ni nepožádal v době vzniku svých potíží. Žalobce však o možnosti azylu nevěděl a dověděl se o ní až týden před jejím podáním. Podal ji tedy v nejkratší možné době poté, co tak mohl učinit, vzhledem ke své situaci a informovanosti. Snažil se vyřešit situaci ve své zemi vlastním přičiněním. Odjel do zahraničí, kde pracoval, aby splatil dluh. Situace se ale stala neúnosnou. Kvůli strachu z návratu se žalobce rozhodl požádat o mezinárodní ochranu. Podle žalovaného chce jen legalizovat pobyt za účelem výdělků. Žalovaný však v celém řízení nepřihlédl k osobě žadatele jako k jednotlivci, který čelil fyzickému násilí a psychickému nátlaku. Problémy žalobce a jeho obavy bagatelizuje. Žalobce požádal o ochranu státní orgány, které však jeho

záležitost vůbec neprošetřily a vystavily ho reálnému nebezpečí ohrožení života a zdraví. Pokud bude muset odcestovat do Moldavska, hrozí mu zde opět nebezpečí vážné újmy. Nemůže přitom využít ochranu státu, který už jednou selhal.

IV. Vyjádření žalovaného k žalobě

18. Žalobce žil 20 let v Moldavsku. V prvním pohovoru zároveň zmínil, že tam nikdy žádné problémy neměl a mohl by se tam klidně vrátit. Objektivně má reálnou možnost vyřešit své problémy přestěhováním se z mezinárodně neuznaného území Podněstří do některé z částí Moldavska kontrolovaných tamější vládou. Teprve v doplňujícím pohovoru přišel s tím, že ho v Moldavsku nikdo nechtěl kvůli jeho původu oficiálně zaměstnat a že ho ani nezaevidovali na úřadu práce. Sám pak uvedl, že tuto situaci nikdy se státními úřady Moldavska neřešil. Proto nelze souhlasit, že by přestěhování žalobce kvůli této „diskriminaci“ bylo nemožné. Žalobce z Moldavska opakovaně vycestoval bez jakýchkoli problémů do zahraničí a vracel se zpět. S vyřizováním si bydlení a formalit mu může pomoci syn. Tvrzení, že v Moldavsku nikoho nemá, je nepravdivé.

V. Posouzení věci krajským soudem

19. Žaloba je přípustná. Podala ji oprávněná osoba. Včas. Krajský soud ve věci rozhodl v souladu s § 51 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní („s. ř. s“) bez nařízení ústního jednání. Žalovaný s tímto postupem souhlasil. A žalobce ve stanovené lhůtě nesdělil soudu, že by trval na jednání.
20. Žaloba je důvodná.

V. a) Obecná východiska

Hodnocení věrohodnosti žadatele o mezinárodní ochranu podle unijního práva

21. Pro tuto věc má důležité právní dopady několik ustanovení směrnice 2011/95/EU („kvalifikační směrnice“) a jejich logická posloupnost. Nejprve je třeba upozornit na čl. 4 kvalifikační směrnice, který vysvětluje, jak mají orgány členského státu EU posuzovat okolnosti a skutečnosti uváděné žadatelem. V čl. 4 odst. 5 kvalifikační směrnice stanoví *kritéria věrohodnosti žadatele* o mezinárodní ochranu. Prohlášení žadatele podle tohoto ustanovení nevyžadují důkazy při splnění těchto podmínek: a) žadatel vynaložil skutečné úsilí, aby svou žádost odůvodnil; b) žadatel předložil všechny náležitosti, které měl k dispozici, a podal uspokojivé vysvětlení ohledně jiných chybějících náležitostí; c) prohlášení žadatele byla shledána souvislými a hodnověrnými a nejsou v rozporu s dostupnými zvláštními i obecnými informacemi o případu žadatele; d) žadatel požádal o mezinárodní ochranu v nejkratší možné době, ledaže může prokázat dobrý důvod, proč tak neučinil; a dále e) byla zjištěna celková hodnověrnost žadatele.

Pronásledování nebo vážná újma a jejich původci

22. V čl. 9 pak kvalifikační směrnice obsahuje definici pronásledování jako podmínky azylu (důvody pronásledování rozvádí čl. 10) a v čl. 15 definici vážné újmy jako předpokladu doplňkové ochrany. Velmi důležitý pro tuto věc je ovšem související čl. 6 kvalifikační směrnice, který definuje možné *původce pronásledování nebo vážné újmy*. Mohou jimi být a) stát, b) strany nebo organizace ovládající stát nebo podstatnou část území státu, a c) nestátní původci, lze-li prokázat, že původci uvedení v písmenech a) a b), včetně

mezinárodních organizací, nejsou schopni nebo ochotni (*able and willing*) poskytnout ochranu před pronásledováním nebo vážnou újmou.

Vnitřní ochrana a domněnka její nedostupnosti v případě státních původců pronásledování nebo vážné újmy

23. V bodě 27 svého odůvodnění kvalifikační směrnice dodává, že žadateli by měla být dostupná účinná vnitrostátní ochrana před pronásledováním nebo vážnou újmou v části země původu, do které může bezpečně a legálně odcestovat, do níž může vstoupit, a lze-li důvodně předpokládat, že se v ní může usadit. *Pokud je ovšem původcem pronásledování nebo vážné újmy stát nebo státní subjekt, měla by se uplatnit domněnka, že účinná ochrana není žadateli dostupná.* Podle čl. 7 kvalifikační směrnice totiž ochranu před pronásledováním nebo vážnou újmou mohou poskytovat pouze stát nebo strany nebo organizace, včetně mezinárodních organizací, ovládající stát nebo podstatnou část území státu, pokud chtějí a mohou zajistit ochranu před pronásledováním nebo vážnou újmou, která musí být účinná a nesmí být pouze dočasná. Má se zpravidla za to, že taková ochrana se poskytuje, pokud uvedení poskytovatelé ochrany učiní přiměřené kroky, aby zabránily pronásledování nebo vážné újmě. Mimo jiné tím, že zavedou účinný právní systém, který umožňuje odhalovat, stíhat a trestat jednání zakládající pronásledování nebo vážnou újmu, a žadatel má k této ochraně přístup.
24. S tím vším souvisí i čl. 8 odst. 1 kvalifikační směrnice. Členské státy podle něj mohou při posuzování žádosti dospět k závěru, že určitý žadatel nepotřebuje mezinárodní ochranu, pokud v určité části země původu (a) nemá opodstatněný důvod se obávat pronásledování ani mu nehrozí reálné nebezpečí vážné újmy nebo (b) má přístup k ochraně před pronásledováním nebo vážnou újmou, jak ji vymezuje čl. 7 kvalifikační směrnice, pokud do této části země původu může bezpečně a legálně odcestovat, může do ní vstoupit a lze důvodně předpokládat, že se v ní může usadit. Podle čl. 8 odst. 2 kvalifikační směrnice pak při posuzování otázky, zda nemá žadatel opodstatněný důvod se obávat pronásledování ani mu nehrozí reálné nebezpečí vážné újmy či zda má v části země původu přístup k ochraně před pronásledováním nebo vážnou újmou, přihlížejí členské státy při rozhodování o žádosti k celkové situaci panující v dotyčné části země a k osobní situaci žadatele (viz čl. 4 kvalifikační směrnice). Členské státy proto zajistí, aby z příslušných zdrojů získávaly přesné a aktuální informace.

(Nepovedený) přenos unijních východisek do zákona o azylu

25. Právě shrnutá unijní východiska k věrohodnosti žadatele, původcům pronásledování a vnitřní ochraně měla do našeho práva přenést ustanovení zákona o azylu. K posuzování věrohodnosti v něm (v rozsahu předvídaném čl. 4 odst. 5 kvalifikační směrnice) nenajdeme nic. Jen § 16 odst. 1 písm. e) stanoví jako předpoklad pro zamítnutí žádosti pro zjevnou nedůvodnost, že žadatel uvádí – kromě skutečností, z nichž neplyne hrozba pronásledování či vážné újmy – i skutečnosti zjevně nevěrohodné.
26. Podle § 2 odst. 6 zákona o azylu se pak původcem pronásledování nebo vážné újmy rozumí *státní orgán, strana nebo organizace ovládající stát nebo podstatnou část území státu*, jehož je cizinec státním občanem nebo v němž měla osoba bez státního občanství poslední trvalé bydliště. Původcem pronásledování nebo vážné újmy se rozumí i *soukromá osoba*, pokud lze prokázat, že stát, strana nebo organizace, včetně mezinárodních organizací,

kontrolující stát nebo podstatnou část jeho území nejsou schopny nebo ochotny odpovídajícím způsobem zajistit ochranu před pronásledováním nebo vážnou újmou.

27. Na to navazuje § 2 odst. 7 zákona o azylu, podle kterého pronásledováním nebo vážnou újmou není, pokud se obava cizince z pronásledování nebo vážné újmy vztahuje pouze na část území státu, jehož státní občanství má, nebo, je-li osobou bez státního občanství, státu jeho posledního trvalého bydliště a může-li cizinec bezpečně a oprávněně odcestovat do jiné části státu, do ní vstoupit a v ní se usadit, a pokud s přihlédnutím k situaci v této části státu a k jeho osobní situaci v této části státu: a) nemá odůvodněný strach z pronásledování ani nejsou dány důvodné obavy, že by mu zde hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy, nebo b) má přístup k účinné ochraně před pronásledováním nebo vážnou újmou.
28. Ustanovení § 2 odst. 7 zákona o azylu ovšem představuje *chybnou transpozici výše shrnutých unijních pravidel*. Směšuje do jednoho dvě samostatné podmínky spočívající v prvotním posouzení pronásledování či vážné újmy a až následném posouzení vnitřní ochrany. Tu nemá smysl zkoumat, pokud žadatel hrozbě pronásledování nebo vážné újmy nečelí. Zákonodárce navíc zcela opomněl promítnout do zákona o azylu čl. 8 odst. 2 kvalifikační směrnice k posuzování otázky vnitřní ochrany (viz např. rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 30. 11. 2021, č. j. 41 Az 71/2020-61, body 16-17). Také úplně vynechal zohlednění povahy původce pronásledování či vážné újmy a její dopady pro vznik domněnky (ne)dostupnosti vnitřní ochrany v závislosti na tom, je-li původcem stát či státní subjekt nebo soukromá osoba. Zákon o azylu ani neříká nic o poskytovatelích ochrany. A kritéria věrohodnosti žadatele o mezinárodní ochranu také „zůstala jen“ v kvalifikační směrnici. Krajský soud proto samozřejmě nemohl výše popsaná unijní východiska pominout a musel s nimi pracovat při výkladu a aplikaci zákona o azylu.

Struktura rozhodnutí o žádosti o mezinárodní ochranu a její právní důležitost

29. Krajský soud vše výše uvedené nezmiňuje samoúčelně. Ideálně by totiž shrnutým obecným právním východiskům měla odpovídat i struktura rozhodnutí žalovaného, aby toto rozhodnutí mohl soud v určité logické a věcně srozumitelné posloupnosti přezkoumat. Jako první by se ještě před rozbořením (ne)udělení jednotlivých forem mezinárodní ochrany, mělo v rozhodnutí objevit komplexní (1) *zhodnocení hodnověrnosti vyličeného azylového příběhu* ve smyslu kritérií v čl. 4 odst. 5 kvalifikační směrnice [srov. k podobě tohoto hodnocení Camrda, J. Nejčastější nedostatky rozhodnutí ve věcech mezinárodní ochrany. In: Jílek, D., Pořízek, P. (eds.) *Ročenka uprchlického a cizineckého práva 2019*. Brno: Kancelář veřejného ochránce práv, 2020, s. 202-204 (<https://bit.ly/3MyTSem>); z judikatury viz např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 2. 2008, č. j. 1 Azs 18/2007-55, ze dne 28. 7. 2009, č. j. 5 Azs 40/2009-74, ze dne 25. 6. 2015, č. j. 4 Azs 71/2015-54, ze dne 29. 5. 2014, č. j. 5 Azs 2/2013-26, či ze dne 24. 2. 2004, č. j. 6 Azs 50/2003-89 aj.].
30. Výsledkem tohoto hodnocení by totiž mělo být určení skutečností, které dále budou předmětem meritorního posouzení. Opačný postup je nelogický. *Pokud je totiž azylový příběh co do relevantních okolností nevěrohodný, v zásadě nemá smysl dále posuzovat, zda žadatel splňuje podmínky pro mezinárodní ochranu.* Žalovaný může v takovém případě žádost zamítnout pro zjevnou nedůvodnost podle § 16 odst. 1 písm. e) zákona o azylu [blíže viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 12. 2021, č. j. 5 Azs 19/2020-45, body 40-42, k tomuto tématu blíže viz také Noll, G. Credibility, Reliability and Evidential Assessment. In: Costello, C., Foster, M., a McAdam, J. (eds.). *The Oxford Handbook of International Refugee Law*. Oxford University Press, 2021, s. 607-622].

31. Teprve po zhodnocení věrohodnosti azylového příběhu žadatele a určení, z jakých přesně skutečností tedy (ne)bude žalovaný při dalším posouzení jeho žádosti vycházet (nezamítne-li ji pro zjevnou nedůvodnost), může následovat hodnocení podmínek pro udělení azylu nebo doplňkové ochrany. V rámci tohoto hodnocení se žalovaný má nejprve zaměřit na (2) *posuzování, zda žadateli v místě jeho bydliště brozí pronásledování* (ve světle čl. 9 a 10 kvalifikační směrnice) *nebo vážná újma* (ve světle čl. 15 kvalifikační směrnice). Zde by měl žalovaný také vycházet z toho, kdo je podle hodnověrných tvrzení žadatele původcem pronásledování nebo vážné újmy ve smyslu § 2 odst. 6 zákona o azylu (ve světle čl. 6 kvalifikační směrnice).
32. V jediné možné logické posloupnosti úvah žalovaného při posuzování žádosti o mezinárodní ochranu je pak velmi důležité vyjasnit, že *zamýšlení se nad otázkou vnitřní ochrany může přijít na řadu až v situaci, že žalovaný shledá splnění podmínky pronásledování nebo vážné újmy* [obdobně viz International Association of Refugee Law Judges. *Qualification for International Protection (Directive 2011/95/EU). A Judicial Analysis*. European Asylum Support Office 2016, s. 73]. Pokud pronásledování nebo vážnou újmu neshledá, nemá smysl dále pokračovat. Není, před čím by bylo nutné žadatele ochraňovat. Splnění tohoto předpokladu je pro posuzování alternativy vnitřní ochrany důležité i proto, že reálnost, účinnost a rozumnost vnitřní ochrany je třeba poměřovat vůči konkrétní podobě pronásledování nebo vážné újmy. Alternativní hypotetické úvahy o vnitřní ochraně, „kdyby náhodou“ přeci jen žadateli hrozilo pronásledování nebo vážná újma, tedy vždy bude po věcné stránce pokulhávat.
33. Podobu (3) *hodnocení možné vnitřní ochrany* – při shledaném pronásledování nebo vážné újmě – pak logicky také bude ovlivňovat, kdo bude jejich *původcem*. Jak totiž plyne z procedurální směrnice, je-li původcem pronásledování nebo vážné újmy stát nebo státní subjekt, uplatní se *domněnka nedostupnosti vnitřní ochrany*. Ta nevzniká, pokud jsou původcem pronásledování nebo vážné újmy soukromé osoby. Státní moc (zjednodušeně řečeno) má totiž být podle čl. 7 kvalifikační směrnice poskytovatelem ochrany proti pronásledování nebo vážné újmě, pochází-li od nestátních původců. Žalovaný proto musí postavit na jisto, do jaké kategorie podle čl. 6 kvalifikační směrnice, resp. § 2 odst. 6 zákona o azylu původce pronásledování nebo vážné újmy spadá. A jde-li o státní orgán, stranu nebo organizaci ovládající stát nebo podstatnou část území státu, pak žalovaný musí adresně vyvrátit domněnku nedostupnosti vnitřní ochrany. Tuto domněnku lze vyvrátit například tím, že jde o hrozbu pocházející od samostatně excesivně jednajícího státního původce [*angl. „rogue“ agent of the State*; viz Ní Ghráinne, B. *The Internal Protection Alternative*. In: Costello, C., Foster, M., a McAdam, J. (eds.), cit. výše, s. 703]. V takovém případě bude žalovaný dále posuzovat, zda ochrana dostupná žadateli v místě jeho bydliště je také účinná ve smyslu čl. 7 odst. 2 kvalifikační směrnice. Tedy zejména, zda lze u státu a jeho orgánů spatřovat ochotu a schopnost poskytnout žadateli ochranu před pronásledováním či vážnou újmu.
34. Pokud není žadateli dostupná účinná ochrana před pronásledováním či vážnou újmu v místě jeho bydliště, žalovaný dále zkoumá (4) *alternativu vnitřního přesídlení* podle čl. 8 odst. 1 písm. a) procedurální směrnice (žadatel nepotřebuje mezinárodní ochranu, pokud v určité části země původu nemá opodstatněný důvod se obávat pronásledování ani mu nehrozí reálné nebezpečí vážné újmy), nebo čl. 8 odst. 1 písm. b) procedurální směrnice (žadatel nepotřebuje mezinárodní ochranu, pokud v určité části má přístup k ochraně před pronásledováním nebo vážnou újmu ze strany ochotných a schopných státních

poskytovatelů ochrany, která bude účinná a nikoliv jen dočasná). I ve vztahu k vnitřnímu přesídlení však platí domněnka nedostupnosti vnitřní ochrany, jde-li o státního původce pronásledování/vážné újmy. Obecně se totiž předpokládá, že stát vykonává účinnou kontrolu na celém svém území [obdobně viz *Qualification for International Protection (Directive 2011/95/EU). A Judicial Analysis*. cit. výše, s. 75]. Tuto domněnku lze vyvrátit například tím, že jde o hrozbu, která vychází od orgánů místní samosprávy, nikoli na území celého státu.

35. Není-li alternativa vnitřního přesídlení podle čl. 8 odst. 1 procedurální směrnice k dispozici v případě pronásledování nebo vážné újmy hrozící od státních původců, zůstane domněnka nedostupnosti vnitřní ochrany neprolomená. Pak lze jen stěží rozhodnout o žádosti o mezinárodní ochranu negativně.
36. Pokud žalovaný opustí tuto posloupnost a přeskakuje mezi jednotlivými logicky na sebe navazujícími kroky, snižuje tím srozumitelnost svého rozhodnutí. Jeho závěrům totiž chybí věcný obsah. Adresát a čtenář rozhodnutí se musí ptát, proč se žalovaný věnuje pronásledování a vážné újme, vnitřní ochraně i možnosti vnitřního přesídlení, pokud na konci viní žadatele z nevěrohodnosti jeho tvrzení? Na čem tedy posouzení kroků 2, 3 a 4 věcně a skutkově staví, pokud žadateli nevěří? Proč se pak věnoval vnitřní ochraně, pokud neshledal v budoucnu hrozící pronásledování nebo vážnou újmu? Vůči čemu přesně tedy po skutkové stránce možnou vnitřní ochranu a její účinnost poměřuje? Proč zkoumá, zda by státní moc dokázala a chtěla poskytnout účinnou ochranu žadateli, pokud je sama původcem pronásledování nebo vážné újmy? Podobně by se dalo pokračovat dále.
37. Krajský soud považoval za nutné tato obecná východiska přehledně shrnout, protože – jak vysvětlí v následné části rozsudku – rozhodnutí žalovaného je zářným příkladem nejčastějších neduhů jeho rozhodovací praxe, kritizovaných v judikatuře i odborné literatuře. V konkrétních okolnostech této věci vedou k jeho částečné nepřezkoumatelnosti a částečné nezákonnosti.

V. b) Použití obecných východisek v konkrétních okolnostech této věci

38. Dříve než krajský soud přistoupí k aplikaci výše uvedených obecných východisek na případ žalobce, považuje za potřebné vyjasnit otázku místa bydliště žalobce ve vlasti. Má to zásadní význam pro následné posouzení, zda žalobce splňuje podmínky pro udělení mezinárodní ochrany. Žalobce při poskytnutí údajů k žádosti uvedl, že místem jeho posledního bydliště bylo město X, které se nachází na území kontrolovaném moldavskou vládou. Registraci k pobytu měl ale v X na území Podněstří. Z rozhodnutí žalovaného přitom plyne (aniž by to blíže zdůvodnil), že za místo bydliště žalobce rozhodné pro posouzení jeho žádosti považoval právě X, nikoliv X. Z tohoto posouzení proto vycházel i krajský soud při přezkumu rozhodnutí žalovaného.

Věrohodnost příběhu žalobce a účelovost jeho žádosti

39. Krajský soud nejprve musí souhlasit se žalobcem, že nemohou obstát úvahy žalovaného o účelovosti žádosti žalobce o mezinárodní ochranu. Je třeba jim vytknout, že žalovaný vůbec *nepřistoupil ke komplexnímu zhodnocení věrohodnosti tvrzení žalobce* ve smyslu výše citovaných východisek a kritérií podle čl. 4 odst. 5 kvalifikační směrnice. Již z toho důvodu tento argument pokulhává. Žalovaný s ním navíc vždy přichází až poté, co se zabýval otázkami, zda žalobci v Moldavsku hrozí nejprve pronásledování nebo pak vážná újma a zda se tam může spolehnout na vnitřní ochranu. Tedy zcela nekonzistentně s tím, v jaké

logické posloupnosti by úvahy žalovaného měly za sebou následovat. Ve výsledku žalovaný žádost žalobce hodnotil na základě skutečností, kterým podle všeho nevěřil a měl za to, že žalobce reálně sleduje jiné cíle. To důvěryhodnosti a přesvědčivosti odůvodnění jeho vlastního rozhodnutí příliš nepřidává. Naopak.

40. Po věcné stránce navíc krajský soud musí připomenout již dlouhodobě ustálené východisko judikatury Nejvyššího správního soudu, že pokud žadatele vedla k podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany také „snaha o legalizaci pobytu v ČR“, nepostačuje to samo o sobě k neudělení mezinárodní ochrany. Tato skutečnost totiž ještě nevylučuje, že žadatel podává svoji žádost důvodně (rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 5. 2011, č. j. 5 Azs 6/2011-49, ze dne 18. 6. 2019, č. j. 8 Azs 27/2019-52, či ze dne 15. 1. 2021, č. j. 1 Azs 342/2020-49). Žalovaný na to nebere zřetel a zatvrzele se o tuto dávno vyvrácenou konstrukci opírá ve snaze doložit nedůvodnost žádosti o mezinárodní ochranu. Skutečnost, zda žadatele vedla k podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany snaha o legalizaci pobytu v ČR, nemá na otázku důvodnosti žádosti vliv. Žalovaný se na ni může zaměřit hypoteticky při zkoumání věrohodnosti, což ovšem nečiní.
41. Krajský soud proto nerozumí neustálé potřebě žalovaného téměř v každém rozhodnutí, kterým nevyhoví žádosti o mezinárodní ochranu, zdůrazňovat její účelovost a obviňovat žadatele z toho, že se jejím podáním snaží pouze legalizovat pobyt. Projevuje se v tom mylný náhled žalovaného na mezinárodní ochranu jako na něco mimořádného, co má své místo jen v naprosto výjimečných případech. Jak ovšem ve své judikatuře upozornil Nejvyšší správní soud, tento přístup v širším kontextu společného evropského azylového systému a při srovnání s přístupy jiných členských zemí EU dlouhodobě poněkud vybočuje (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 4. 2019, č. j. 5 Azs 207/2017-36, bod 45).
42. A mezinárodní ochrana má přeci sloužit primárně k tomu, aby žadateli umožnila legálně setrvat na území státu, který mu ochranu poskytl. *Každá žádost o mezinárodní ochranu ve skutečnosti slouží právě k legalizaci pobytu. Ovšem pouze při splnění právem předvídaných podmínek.* Úkolem žalovaného v řízení o každé jednotlivé žádosti o mezinárodní ochranu je posoudit, zda žadatel tyto podmínky splňuje. Nic víc. I žádost o mezinárodní ochranu podaná později, než by si žalovaný představoval, tedy může být důvodná. Což platí, obzvláště pokud se žalovaný odpovídajícím způsobem nevěnoval posouzení věrohodnosti tvrzení žalobce, kde jediné by to mohlo hrát roli [srov. zejména čl. 4 odst. 5 písm. d) kvalifikační směrnice].
43. Pokud tedy žalobce v této věci vytýká žalovanému, že nesprávně proti němu použil kartu účelovosti jím podané žádosti, namítá tak důvodně.

Hrozba vážné újmy žalobci

44. Postup žalovaného tedy naboural již úvod logické struktury jeho možných úvah. Odpovídajícím způsobem však nepostupoval ani poté. Byť tedy není jasné, z čeho vyšel jako z hodnověrného skutkového základu, nechal se viditelně dále svést na scestí § 2 odst. 7 zákona o azylu. Ten představuje chybnou transpozici unijního práva, protože nesprávně vylučuje vznik pronásledování nebo vážné újmy, pokud má žadatel v zemi k dispozici vnitřní ochranu. To ovšem nedává logiku, protože existence vnitřní ochrany může hrát roli, jen pokud žadatel opravdu čelí pronásledování nebo vážné újmě. Pokud jim nečelí, není třeba ho chránit. Tato zjednodušující perspektiva má své konkrétní praktické projevy.

Vede žalovaného k podcenění důležitosti zkoumání, zda žadateli pronásledování nebo vážná újma hrozí. Což se bohužel projevilo i v tomto případě.

45. Žalobce ve své žádosti zejména zdůrazňoval obavy z podněsterských exekutorů. Tvrdí, že mu vyhrožovali, zbili ho a odvezli ho do lesa, kde mu vyhrožovali zbraní. Měli ho donutit, aby si vykopal hrob. Lze souhlasit, že v tomto případě nejde o pronásledování pro výkon politických práv a svobod podle § 12 písm. a), ani o pronásledování pro některý z azylových důvodů podle § 12 písm. b) zákona o azylu. Žalobce totiž netvrdil, že by jeho problémy souvisely s projevem politických práv nebo s jeho pohlavím, náboženstvím, národností, příslušností k určité sociální skupině nebo se zastáváním určitých politických názorů. Chybí tedy souvislost mezi pronásledováním a některým z azylově relevantních důvodů. Již to stačí k tomu, aby žalovaný mohl dospět k závěru, že žalobce nesplňuje podmínky pro udělení azylu. V tomto směru proto námitky žalobce nemohou být důvodné.
46. Jeho tvrzení se ale pohybovala na poli možné vážné újmy podle § 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu [a čl. 15 písm. b) kvalifikační směrnice]. Mohlo jít o špatné zacházení podle čl. 3 Evropské úmluvy o lidských právech („Úmluva“), tj. mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání [k pojmu *mučení* viz rozsudek velkého senátu Evropského soudu pro lidská práva ze dne 28. 7. 1999 ve věci *Selmouni proti Francii*, č. 25803/94, § 97-98, k pojmu *nelidského zacházení* viz rozsudek velkého senátu Evropského soudu pro lidská práva ze dne 1. 6. 2010 ve věci *Gäfgen proti Německu*, stížnost č. 22978/05, § 89 a § 93, k pojmu *ponižujícího zacházení*, kterým je „zacházení, které vyvolává u oběti pocity strachu, úzkosti a méněcennosti, které jsou schopny ji ponížit a pokořit a případně překonat její fyzický nebo duševní odpor“, viz rozsudek pléna Evropského soudu pro lidská práva ze dne 18. 1. 1978 ve věci *Irsko proti Spojenému království*, č. 5310/71, § 167].
47. Žalovaný na to zareagoval tvrzením, že pouhá možnost špatného zacházení nemá sama o sobě za následek porušení čl. 3 Úmluvy. Ponižení či pokoření by muselo dosahovat určitého mimořádného stupně. To však žalovaný neshledal. A odůvodnil to tím, že doplňkovou ochranu lze udělit, pokud špatné zacházení reálně hrozí. Nikoliv tam, kde vůbec nastat nemusí, nebo k němu může dojít, pouze pokud se přidruží jiné okolnosti, které nelze zatím předjímat. Pak žalovaný zdůraznil, že žalobce podle svých slov neměl žádné problémy s moldavskými orgány či bezpečnostními složkami v míře dosahující špatného zacházení. Nečelil jim ani od orgánů z Podněstří. Dodal, že ho trestně nestíhali. V části věnované azylu žalovaný také žalobci vytýkal, že své problémy s exekutory neřešil více než jednou s policií. Podle žalovaného pak neuvedl žádné skutečnosti, které by dokazovaly, že by konkrétně jemu v případě návratu do vlasti reálně nyní hrozilo přímé a bezprostřední nebezpečí ze strany státních orgánů, které by ve své povaze bylo možné vyhodnotit jako vážnou újmu ve smyslu zákona o azylu. Celou úvahu žalovaný uzavřel tím, že žalobce mohl z Moldavska bez problémů vycestovat. Jako žadateli o mezinárodní ochranu mu nehrozí nebezpečí. A hlavně má možnost se po návratu přestěhovat mimo Podněstří tam, kde mu nebezpečí od exekutorů nehrozí. Moldavsko kromě Podněstří ostatně ČR považuje za bezpečnou zemi původu a tamější orgány by mu pomohly, pokud by čelil pracovní diskriminaci.
48. Žalovaný se při svém hodnocení nesprávně zaměřil pouze na to, zda žalobci hrozí vážná újma v podobě špatného zacházení ze strany státních orgánů. Vycházel zejména z toho, že žalobce v minulosti žádné problémy se státními orgány neměl. Vážná újma však stejně jako

pronásledování nemusí hrozit pouze od státu, ale také ze strany nestátních původců. Žalovaný se přitom vůbec nezabýval jednáním, kterému již žalobce v minulosti podle svých tvrzení čelil ze strany exekutorů (jejichž povaha coby soukromých původců pronásledování je však sporná, jak krajský soud rozvede dále).

49. Jednání popisované žalobcem podle krajského soudu dosahuje intenzity špatného zacházení ve smyslu čl. 3 Úmluvy. Spadá minimálně do kategorie ponižujícího zacházení. Vyhrožování se zbraní v lesích a donucení člověka, aby si vykopal vlastní hrob, nutně musí vyvolávat u oběti pocity strachu, úzkosti a méněcennosti, které ji mohou ponížít a pokořit, jak předvídá výše citovaná judikatura Evropského soudu pro lidská práva. Žalovaný v odůvodnění svého rozhodnutí reálně nenabízí žádný věcný argument pro svůj opačný názor. Jen bez dalšího konstatuje, že neshledal minimální stupeň závažnosti vyžadovaný čl. 3 Úmluvy. Což také vůbec nevysvětlil. Jeho závěry proto pro chybějící odůvodnění nemohou obstát.
50. Žalovaný pak má v obecné rovině pravdu, že se pro účely zkoumání, zda by povinnost vycestovat nevedla k porušení čl. 3 Úmluvy, používá tzv. test reálného nebezpečí. Je třeba zodpovědět otázku, zda existují závažné důvody se domnívat, že dotčené osobě v případě návratu do země původu hrozí reálné nebezpečí, že bude čelit zacházení v rozporu s čl. 3 (viz rozsudek velkého senátu Evropského soudu pro lidská práva ze dne 28. 2. 2008 ve věci *Saadi proti Itálii*, č. 37201/06, § 125 a § 128-133, či rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 3. 2008, č. j. 2 Azs 71/2006-82). Je však třeba zmínit čl. 4 odst. 4 kvalifikační směrnice, podle kterého „skutečnost, že žadatel již (...) utrpěl vážnou újmu nebo byl vystaven přímým hrozbám (...) způsobení vážné újmy, je závažným ukazatelem odůvodněnosti obav žadatele z (...) reálného nebezpečí utrpění vážné újmy, neexistují-li závažné důvody domnívat se, že (...) způsobení vážné újmy se již nebude opakovat.“
51. Jak již krajský soud uvedl výše, podle jeho názoru žalobce popisoval jednání, které dosahuje minimálně míry ponižujícího zacházení. Žalovaný, který nezpochybnil tato tvrzení v procesu hodnocení věrohodnosti jeho příběhu, to nevyvrací. Jen v obecné rovině tvrdí, že k vážné újmě nemusí dojít, a že žalobce prý netvrdí, že by mu reálně podobné jednání hrozilo. Tato tvrzení podle krajského soudu ovšem nutně blednou tváří v tvář tomu, co žalobce reálně popisoval, obzvláště pokud soud přihlédne k čl. 4 odst. 4 kvalifikační směrnice. Že by jeho (nezpochybněná) tvrzení o počínání exekutorů nezakládala obavu ze špatného zacházení, se krajskému soudu jeví jako hodně cynický závěr. Žalobce se navíc obrátil na policii poté, co ho exekutoři zbili. Vedlo to však k dalším hrozbám. Proto krajský soud rozumí, že se žalobce již na policii neobracel, a naopak neshledává za přesvědčivé, pokud to žalovaný žalobci vytýká.

Povaha exekutorů jako původců vážné újmy

52. Zlomovou chybu pak žalovaný učinil, pokud si – jak žalobce v žalobě správně podotýká – vůbec nepoložil otázku, jakou právní povahu má v zemi původu žalobce funkce exekutora. Žalovaný automaticky vychází z toho, že jde o soukromé osoby. Odkud to dovodil, ovšem nezmiňuje. Ani podklady ve správním spise tuto otázku nezodpovídají. Je to přitom kriticky důležité. Od kategorizace původce (zjištěné) vážné újmy se totiž odvíjí další právní úvahy o vnitřní ochraně, jejichž výsledek má dopad na to hlavní – zda žadateli ve výsledku (ne)udělit mezinárodní ochranu.

53. Je-li původce vážné újmy (zde exekutor) soukromou osobou, pak bude (ne)udělení doplňkové ochrany záviset na tom, zda státní poskytovatelé ochrany mohou žalobci poskytnout ochranu před vážnou újmou, která bude účinná a nebude pouze dočasná (čl. 7 kvalifikační směrnice). Pokud by to neplatilo v místech, odkud žalobce pochází (tj. Podněstří), pak by ve smyslu čl. 8 kvalifikační směrnice bylo třeba zkoumat jeho možnosti vnitřního přesídlení do určité části země, kde (a) mu nehrozí reálné nebezpečí vážné újmy nebo (b) má přístup k ochraně před vážnou újmou od státních poskytovatelů ochrany, pokud do této části země původu může bezpečně a legálně odcestovat, může do ní vstoupit a lze důvodně předpokládat, že se v ní může usadit. To vše by žalovaný musel posoudit na základě přesných a aktuálních informací s přihlédnutím k celkové situaci panující v dotyčné části země a k osobní situaci žalobce (k tomu blíže viz další část tohoto rozsudku).
54. Pokud by naopak exekutoři byly orgány veřejné moci – a tedy státním původcem vážné újmy –, pak by žalovaný musel pracovat s *domněnkou nedostupnosti vnitřní ochrany žalobce od státních poskytovatelů ochrany*. Musel by ji adresně vyvracet. A snést přesvědčivé důkazy o schopnosti zajistit trvalou ochranu v místě bydliště žalobce (jde-li např. o hrozbu od excesivně jednajícího státního původce vážné újmy) nebo v místě navrhované alternativy vnitřního přesídlení (jde-li o hrozbu od lokálně působícího státního původce). Popisovaný rozdíl mezi oběma kategoriemi původců není pouze teoretický. Jen u jedné z těchto kategorií vzniká domněnka nedostupnosti vnitřní ochrany, jejíž neprolomení má pro praxi významný právní dopad v tom, že se v dalším rozhodování vychází z nedostupnosti vnitřní ochrany. Je to přitom jediné žalovaný, kdo má povinnost tuto domněnku případně vyvracet svým obzvláště přesvědčivým zdůvodněním, že ve skutečnosti vnitřní ochrana dostupná je. Pokud tato domněnka nevzniká – tj. u soukromých původců vážné újmy – pak je situace pro žalovaného jednodušší, protože ho netíží povinnost onu domněnku vyvracet. Požadavky na zdůvodnění vnitřní ochrany budou nižší.
55. Aby se tyto právní dopady mohly uplatnit a vyjasnily se procesní role, měl žalovaný tedy postavit najisto, jakou povahu exekutoři mají. Žalovaný se však vydal směrem, který je pro něj jednodušší a procesně výhodnější. Bez dalšího vyšel z toho, že exekutoři jako původci vážné újmy jsou soukromými osobami. Krajský soud netvrdí, že tento závěr je nesprávný. Situaci v Moldavsku komplikuje, že moldavská vláda nemá žádnou kontrolu nad územím Podněstří (viz zprávu *Bezpečnostní a politická situace v Podněstří*). Z rozhodnutí žalovaného však neplyne, že by tuto skutečnost jakkoli zohlednil při hodnocení povahy původce vážné újmy. Žalovaný přitom ve snaze zdůvodnit chybějící hrozbu vážné újmy argumentoval tím, že žalobce nečelil v zemi původu problémům se státními orgány, včetně orgánů z Podněstří. Pokud by se však nakonec ukázalo, že exekutoři jsou orgány veřejné moci, pak by ani tyto – pro žalovaného důležité – argumenty neodpovídaly skutečnosti. Rozhodnutí žalovaného je proto v tomto aspektu nepřezkoumatelné. Skutkový stav, který vzal žalovaný za základ napadeného rozhodnutí, nemá oporu ve spisu.
56. Žalovaný tedy neprovedl posouzení věrohodnosti tvrzení žalobce, aby pak tvrdil, že nejsou důvěryhodná a účel jeho žádosti je jiný. Přesto nedospěl k tomu, že by exekutoři mohli žalobci působit vážnou újmu, kterou podle něj není vyhrožování žalobci zbrání v lese a jeho donucení si vykopat vlastní hrob. Navíc si žalovaný zjednodušil posouzení věci, pokud si ani nevyjasnil, jakou právní povahu mají exekutoři v Moldavsku, resp. v Podněstří, a vyhnul se tak možnému vzniku domněnky nedostupnosti vnitřní ochrany. Vyjádřil pak přesvědčení, že mimo Podněstří žalobci nic nehrozí. Ani tato závěrečná úvaha k vnitřní ochraně ovšem neobstojí.

Vnitřní přesídlení v Moldavsku (mimo Podněstří)

57. Prvním důvodem pro nepřesvědčivost úvah žalovaného o vnitřní ochraně je – v důsledku nerespektování logické struktury posuzování žádosti o mezinárodní ochranu – na jedné straně *absence jasně vymezeného jednání, ve kterém (ne)spočívá vážná újma*, včetně jeho povahy závisící na tom, kdo je jejím původcem, které pak na straně druhé nemůže odpovídat *úvaha o účinnosti, dostupnosti a trvalosti ochrany*. Není totiž přesně jasné, před čím konkrétně je třeba žalobce chránit. Potřebnou kvalitu ochrany je totiž nutné poměřovat vůči tomu, v čem konkrétně spočívá jednání, před kterým žadatel potřebuje ochranu. Podoba možné ochrany bude jiná, pokud půjde o konkrétní vážnou újmu od konkrétní soukromé osoby působící v jednom městě, nebo pokud vážná újma bude hrozit se strany organizované skupiny se sítí kontaktů a dosahem na území celého státu. Žalovaný tvrdí, že tu žádné takové jednání dosahující úrovně vážné újmy není. Proto není vůči čemu možnou ochranu poměřovat.
58. Žalovaný také z nashromážděných podkladů dovozuje, že žalobci nic nebrání v přestěhování na území Moldavska mimo Podněstří. Nejprve odkazuje na *Informaci MZV*, podle které se občané Moldavska s platným dokladem mohou usídlit mimo separatistické území. V té souvislosti je třeba nejprve odkázat na čl. 8 odst. 2 kvalifikační směrnice, který český zákonodárce netransponoval do zákona o azylu. Podle něj musí členské státy při posuzování alternativy vnitřní ochrany podle čl. 8 odst. 1, přihlížet k celkové situaci panující v dotyčné části země a k osobní situaci žadatele (srov. také čl. 4). A musí pak zajistit, aby z příslušných zdrojů, jako je úřad Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky a Agentura EU pro otázky azylu, získávaly přesné a aktuální informace. *Informace MZV*, která představuje odpověď na pět otázek žalovaného, aniž by odpovídající uvedl jediný zdroj či podklad pro své odpovědi, není touto přesnou a aktuální informací.
59. A co je hlavní, podle krajského soudu ani z poskytnutých odpovědí neplyne to, co v nich čte žalovaný. *Informace MZV* skutečně uvádí, že občané Moldavska se mohou přestěhovat bez dalších omezení. Ale oněmi omezení myslí v kontextu zbytku dané odpovědi nutnost podat žádost o pobytové oprávnění. Otázka právní a faktické možnosti přestěhovat se do oblasti, kde žadateli nehrozí vážná újma, je však pouze jedním z kritérií pro posuzování vnitřního přesídlení. Již v rozsudku ze dne 24. 1. 2008, č. j. 4 Azs 99/2007-93, č. 1551/2008 Sb. NSS, Nejvyšší správní soud uvedl, že „[p]ři posuzování možnosti vnitřní ochrany je nezbytné zhodnotit především reálnost (faktickou i právní), přiměřenost, rozumnost a smysluplnost tohoto řešení (...). V této souvislosti se rozhodovací orgán musí zabývat zejména dostupností vnitřní ochrany, celkovými poměry panujícími v zemi původu, osobními poměry žadatele (např. pohlaví, etnická příslušnost, rodinné vazby, zdravotní stav, věk a ekonomická situace), účinností vnitřní ochrany a postavením žadatele po jeho přesunu z hlediska respektování a zajištění základních lidských práv v místě vnitřní ochrany. Rovněž je třeba zvážit bezpečnost žadatele, a to jak při přesunu do cílové části země, tak po jeho přesídlení“. (srov. také rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 12. 2020, č. j. 5 Azs 122/2020-31, body 14-18).
60. Žalovaný však zhodnotil pouze reálnost vnitřního přesídlení. Nezhodnotil již přiměřenost, smysluplnost a rozumnost tohoto řešení. Zejména kritérium rozumnosti pak vypovídá o tom, zda žadatel může s ohledem na celkové poměry v zemi původu, vést relativně normální život, aniž by čelil nepřiměřeným obtížím, a tedy zda po něm lze spravedlivě požadovat, aby se přesídlil. Postavení žadatele i po jeho přesunu musí splňovat určité minimální standardy z pohledu základních práv. Lze připustit, pokud v důsledku vnitřního

přesídlení dojde k určitému snížení životního standardu žadatele. Nesmí však dojít k extrémnímu zhoršení jeho sociálního a ekonomického postavení. Možnost zisku zaměstnání a obživy pak s naplněním tohoto kritéria úzce souvisí.

61. Žalovaný z *Informace MZV* zkratkovitě dovodil, že pokud se mohou Moldavané z Podněstří bez omezení přestěhovat, tak tam mohou bez omezení i pracovat. Což ovšem z tohoto podkladu neplyne. A na tvrzení žalobce, že čelil diskriminaci při snaze získat legální zaměstnání, která ztěžuje jeho možnost se vnitřně přesídlit, opět podklady rozhodnutí nenabízí žádnou odpověď. V tom je rozhodnutí žalovaného nepřezkoumatelné. Dokonce za nesrozumitelné ho lze označit, pokud žalovaný žalobci sděluje, že se může kvůli pracovní diskriminaci obrátit na moldavské orgány, ač žalobce zmiňoval, že ho úřad práce odmítl kvůli původu z Podněstří zaregistrovat. Na to již žalovaný nereaguje. K problému pracovní diskriminace je zkrátka nutné shromáždit více podkladů. Bez nich závěry žalovaného nestojí na pevných základech.
62. Žalobce správně namítá, že nehraje roli, pokud své problémy se ziskem zaměstnání popisoval až v doplňujícím pohovoru. Jak již mnohokrát krajský soud zmínil, žalovaný nepřistoupil k řádnému posouzení věrohodnosti tvrzení žalobce, proto si nemůže v průběhu posuzování věci takto „výběrově“ nakonec určovat, která tvrzení považuje za věrohodná a která ne. Kromě toho se v řízení o žádosti o mezinárodní ochranu neuplatňuje žádné pravidlo koncentrace tvrzení. Ostatně provádění doplňujícího pohovoru by ani nemělo žádný praktický smysl, pokud by stejně z tvrzení během něj uvedených žalovaný odmítal vycházet s jediným argumentem, že je žalobce učinil až v doplňujícím pohovoru.
63. Podobně krajský soud nepřesvědčuje ani blíže nerozebraný obecný argument, že žalobce žil v Moldavsku cca 20 let, takže se tam určitě může vrátit. Z tohoto údaje však nelze vycházet. Problémy žalobce s exekutory podle jeho slov trvaly v letech 2015 až 2017, během kterých žalobce žil v Podněstří. Není proto rozhodné, pokud předtím žil delší dobu v Moldavsku. Žalobce přitom popisoval, že po přestěhování z Podněstří musel pracovat na černo a čelil diskriminaci na trhu práce kvůli svému původu. Pro posouzení, zda by po návratu nečelil porušení jeho mezinárodně chráněného sociálního práva na práci a na spravedlivé a uspokojivé pracovní podmínky (čl. 6 a 7 Mezinárodního paktu o hospodářských, sociálních a kulturních právech) a zákazu diskriminace se zárukou (neakcesorické) rovnosti před zákonem (čl. 26 Mezinárodního paktu o občanských a politických právech), tedy bude potřeba o mnoho více informací o zemi původu, které si žalovaný bude muset obstarat. Pokud tedy samozřejmě na posouzení této otázky v dalším řízení dojde. Na možnou pomoc syna žalobce žalovaný pak odkazuje až ve vyjádření k žalobě, nikoliv v samotném rozhodnutí. Krajský soud k tomu proto nepřihlížel.
64. V neposlední řadě se žalovaný také v rozhodnutí opakovaně opírá o skutečnost, že je Moldavsko s výjimkou Podněstří bezpečnou zemí původu ve smyslu § 2 odst. 1 písm. k) zákona o azylu ve spojení s § 2 bodem 15 vyhlášky č. 328/2015 Sb., kterou se provádí zákon o azylu a zákon o dočasné ochraně („vyhláška“). To je podle krajského soudu právně nepřipustný argument. Použití konceptu bezpečné země původu znamená opět jisté přehození rolí, protože ukládá žadateli povinnost vyvracet bezpečnost takové země v jeho případě. A neúspěch žadatele v tomto směru pak znamená, že žalovaný ve zjednodušeném řízení zamítne jeho žádost pro zjevnou nedůvodnost (§ 16 odst. 2 a 3 zákona o azylu). Koncept bezpečné země původu je navíc čistě procesním institutem, nikoliv hmotněprávním. Vede proto pouze k jistým procesním zjednodušením pro žalovaného a nemůže mít hmotněprávní dopady (viz rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 20. 10.

2021, č. j. 41 Az 58/2020-52, č. 4270/2022 Sb. NSS, bod 18). Proto ho podle krajského soudu nelze jakkoliv (ani nepřímou) použít jako hmotněprávní argument v plném přezkumu žádosti o mezinárodní ochranu. Jde to proti jeho smyslu a účelu, který tím žalovaný v jistém smyslu obchází.

65. To platí obzvláště v případě Moldavska, jehož způsob zařazení mezi bezpečné země původu vyvolává minimálně po formální stránce velké pochybnosti z hlediska souladu s unijním právem. Za bezpečnou zemi původu totiž lze nyní označit pouze takovou zemi, která *ve vztahu k celému svému území* splňuje podmínky vymezené v Příloze I procedurální směrnice. Na rozdíl od dřívější úpravy tedy procedurální směrnice již výslovně neumožňuje určit za bezpečnou pouze část určité země s výjimkami, které bezpečné nejsou (viz rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 2. 3. 2022, č. j. 41 Az 2/2022-48, body 28-34). Tím spíše nelze připustit, aby žalovaný vymezení Moldavska, které po formální stránce provedl v rozporu s unijním právem, mohl využít v neprospěch žadatelů o mezinárodní ochranu tak, že na část země označenou za bezpečnou ve vyhlášce obecně odkáže jako na alternativu vnitřního přesídlení z části země, kterou za bezpečnou nepovažuje. Už by se to v případě žadatelů z Podněstří rovnalo zakázané diskriminaci na základě kritéria země původu, kterou zapovídá čl. 3 Úmluvy o právním postavení uprchlíků.

V. c) Shrnutí a závazný pokyn k dalšímu řízení

66. Žalovaný tedy bude mít v novém řízení povinnost napravit zde vytýkané vady. V první řadě by již měl postupovat v logické struktuře posuzování žádosti žalobce, která má svůj právní význam. Nejprve tedy bude muset přistoupit ke *komplexnímu zhodnocení věrohodnosti tvrzení žalobce*, aby si stanovil, ze kterých žalobcem uváděných skutečností pak bude po skutkové stránce vycházet. Jedině v této fázi také může žalovaný hodnotit, zda žalobce nezneužívá právo podat žádost o mezinárodní ochranu, pokud nadále bude toho názoru a adekvátním způsobem bude pracovat s kritérii v čl. 4 odst. 5 kvalifikační směrnice, jejichž použití odpovídajícím způsobem zdůvodní.
67. Poté, co si žalovaný vymezí určitý soubor věrohodných skutečností, s nimiž bude dále pracovat, pak se již bude věnovat tomu, *zda žalobci v Moldavsku, resp. Podněstří nehrozí vážná újma ze strany exekutorů* ve smyslu § 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu [čl. 15 písm. b) kvalifikační směrnice]. Pokud dospěje k názoru, že nikoliv, bude to muset zdůvodnit na základě obzvláště přesvědčivých (skutkových či právních) argumentů svědčících o tom, že i přes dříve prožité špatné zacházení (shledá-li žalovaný výpověď žalobce v této části věrohodnou) již žalobci podobné zacházení nehrozí do budoucna. Jestliže se mu to podaří, pak bude moci v tomto bodě posouzení žádosti žalobce skončit. Pokud ne, bude si pak muset vyjasnit, *do jaké skupiny původců vážné újmy podle čl. 6 kvalifikační směrnice daní exekutoři spadají*. Za tím účelem si obstará odpovídající podklady, na jejichž základě tuto otázku posoudí.
68. Až poté se žalovaný bude moci věnovat *otázce vnitřní ochrany žalobce (v místě jeho bydliště) a poté vnitřního přesídlení*. Další postup bude záviset na tom, do jaké kategorie původců vážné újmy zařadí exekutory v zemi původu žalobce. Pokud totiž budou spadat do kategorií pod čl. 6 písm. a) nebo b) kvalifikační směrnice, vznikne *vyvratitelná domněnka nedostupnosti vnitřní ochrany*. Negativní rozhodnutí žalovaného pak bude možné, jen pokud ji prolomí. Musel by znovu obzvláště přesvědčivě zdůvodnit, že žalobci v určité části Moldavska nehrozí reálné nebezpečí vážné újmy nebo má přístup k ochraně před vážnou újmu (čl. 7 kvalifikační směrnice), protože může do této části země původu

bezpečně a legálně odcestovat a vstoupit, přičemž lze důvodně předpokládat, že se v ní může usadit. Pokud se touto cestou žalovaný vydá, bude muset přihlídnout k celkové situaci panující v dotyčné části země a k osobní situaci žadatele (viz čl. 4 kvalifikační směrnice). K tomu si zajistí z příslušných zdrojů přesné a aktuální informace. Nesplní-li tyto předpoklady pro prolomení domněnky nedostupnosti vnitřní ochrany, bude muset žalobci udělit doplňkovou ochranu.

69. Na tytéž otázky – byť v jednodušším režimu bez oné výše popsané domněnky a břemene jejího vyvracení – se žalovaný zaměří, pokud zjistí, že jsou exekutoři ze země žalobce soukromými osobami. V obou režimech se však žalovaný při posuzování rozumnosti vnitřního přesídlení ještě bude muset zaměřit na otázku pracovní diskriminace žalobce, coby případné překážky rozumnosti vnitřního přesídlení. Opět si bude muset k této problematice obstarat detailnější podklady (kvalitnější než *Informace MZV* s přezkoumatelným přehledem zdrojů). Na jejich základě pak vyhodnotí, jaká je praxe zaměstnávání osob z Podněstří ve zbytku Moldávie a zda lze opravdu důvodně předpokládat, že se žalobce může mimo Podněstří usadit, aniž by mu tam hrozilo porušení jeho sociálních a hospodářských práv (viz bod 64 tohoto rozsudku). Kromě toho již žalovaný nesmí zopakovat další zde vytýkaná pochybení, tj. například vykládat v neprospěch žalobce, co uvedl (či možná ještě uvede) v doplňujícím pohovoru, nebo jakkoliv vycházet z konceptu bezpečné země původu, který při plném přezkumu žádosti žalobce pocházejícího z Podněstří nelze (ani nepřímo) v této věci použít.
70. Nad rámec právě uvedeného krajský soud dodává, že v novém řízení samozřejmě bude muset žalovaný zohlednit i v té době aktuální vývoj války na Ukrajině, která má na Moldavsko a Podněstří taktéž silný dopad. Moldavsko kvůli ní v březnu letošního roku vyhlásilo nouzový stav, který trvá až do 23. 6. 2022. V návaznosti na něj pak odstoupilo od závazků plynoucích z Úmluvy podle čl. 15 Úmluvy (<https://bit.ly/3wxVRZF>). Bude-li toto odstoupení od závazků plynoucích z Úmluvy stále trvat v době rozhodování žalovaného, samozřejmě to také bude mít dopad na případné hodnocení dostupnosti vnitřní ochrany v Moldavsku (bude-li to nutné posuzovat).

VI. Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

71. Krajský soud zrušil rozhodnutí žalovaného a věc mu vrátil k dalšímu řízení. V něm ho váže závazný právní názor plynoucí z tohoto rozsudku. Žalobce sice měl ve věci úspěch, ale žádné náklady nevyčísлил. Proto mu je krajský soud nepřiznal. Žalovaný úspěšný nebyl. Právo na náhradu nákladů řízení mu ani nevzniklo.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení podat kasační stížnost u Nejvyššího správního soudu. *Nejvyšší správní soud ji odmítne pro nepřijatelnost, pokud nebude svým významem podstatně přesahovat vlastní zájmy stěžovatele.* V řízení o kasační stížnosti musí stěžovatele zastupovat advokát. To neplatí, pokud má stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které se vyžaduje pro výkon advokacie.

Brno 31. května 2022

Martin Kopa, v. r.
samosoudce

OPRAVNÉ USNESENÍ

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudcem Martinem Kopou ve věci

žalobce: **O. A.**

státní příslušnost: Moldavská republika

t. č. pobyt: PoS Zastávka, Havířská 514, 664 84 Zastávka

proti

žalovanému: **Ministerstvo vnitra České republiky, Odbor azylové a migrační politiky**
poštovní schránka 21/OAM, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 12. 4. 2021, OAM-886/ZA-ZA12-K01-2020,

takto:

- I. V odůvodnění rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 31. 5. 2022, č. j. 41 Az 20/2021-39, se na počátek druhého odstavce na str. 2 rozsudku, začínajícího slovy „*Na počátku roku 2021*“, vkládá číslo „3.“ a číslování všech dalších odstavců v odůvodnění rozsudku se o jedno číslo zvyšuje.
- II. V odůvodnění rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 31. 5. 2022, č. j. 41 Az 20/2021-39, se v nově v souladu s výrokem I. tohoto usnesení označených odstavcích 34, 35 a 36 slova „*procedurální směrnice*“ nahrazují slovy „*kvalifikační směrnice*“.
- III. V odůvodnění rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 31. 5. 2022, č. j. 41 Az 20/2021-39, se v nově v souladu s výrokem I. tohoto usnesení označeném odstavci 35 slovo „*vtahu*“ nahrazuje slovem „*vztahu*“.

Odůvodnění:

1. Krajský soud vydal dne 31. 5. 2022 rozsudek pod č. j. 41 Az 20/2021-39, kterým zrušil rozhodnutí žalovaného ze dne 12. 4. 2021, OAM-886/ZA-ZA12-K01-2020 („rozhodnutí žalovaného“) a věc mu vrátil k dalšímu řízení.
2. Jak krajský soud zjistil při následné práci s tímto rozsudkem, v písemném vyhotovení rozsudku se dopustil několika nepřesností v psaní. Na str. 2 ve druhém odstavci rozsudku začínajícího slovy „*Na počátku roku 2021*“ technickým nedopatřením vypadlo číslování odstavců. Výrokem I. tohoto usnesení proto krajský soud vložil před tento odstavec správné číslo a číslování všech dalších odstavců zvyšuje o jedno číslo směrem nahoru. V nově označených odstavcích 34, 35 a 36 pak krajský soud chybou v psaní uvedl nesprávný předpis. Všude, kde v těchto bodech píše o *procedurální směrnici*, mělo jít o *kvalifikační směrnici*. V nově označeném bodě 35 na pátém řádku od spodu pak opět chybou v psaní krajský soud namísto správného slova „*vztahu*“ uvedl slovo „*vtahu*“. Všechny tyto „šotky“ proto bylo třeba opravit.
3. Z toho důvodu krajský soud za použití § 54 odst. 4 a § 55 odst. 5 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní („s. ř. s.“) napravit své nepřesnosti tak, jak to uvádí výroky tohoto opravného usnesení.

Poučení:

Proti tomuto usnesení nejsou opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3 s. ř. s.).

Brno 18. října 2022

Martin Kopa, v. r.
samosoudce